

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 141

15 cèntims

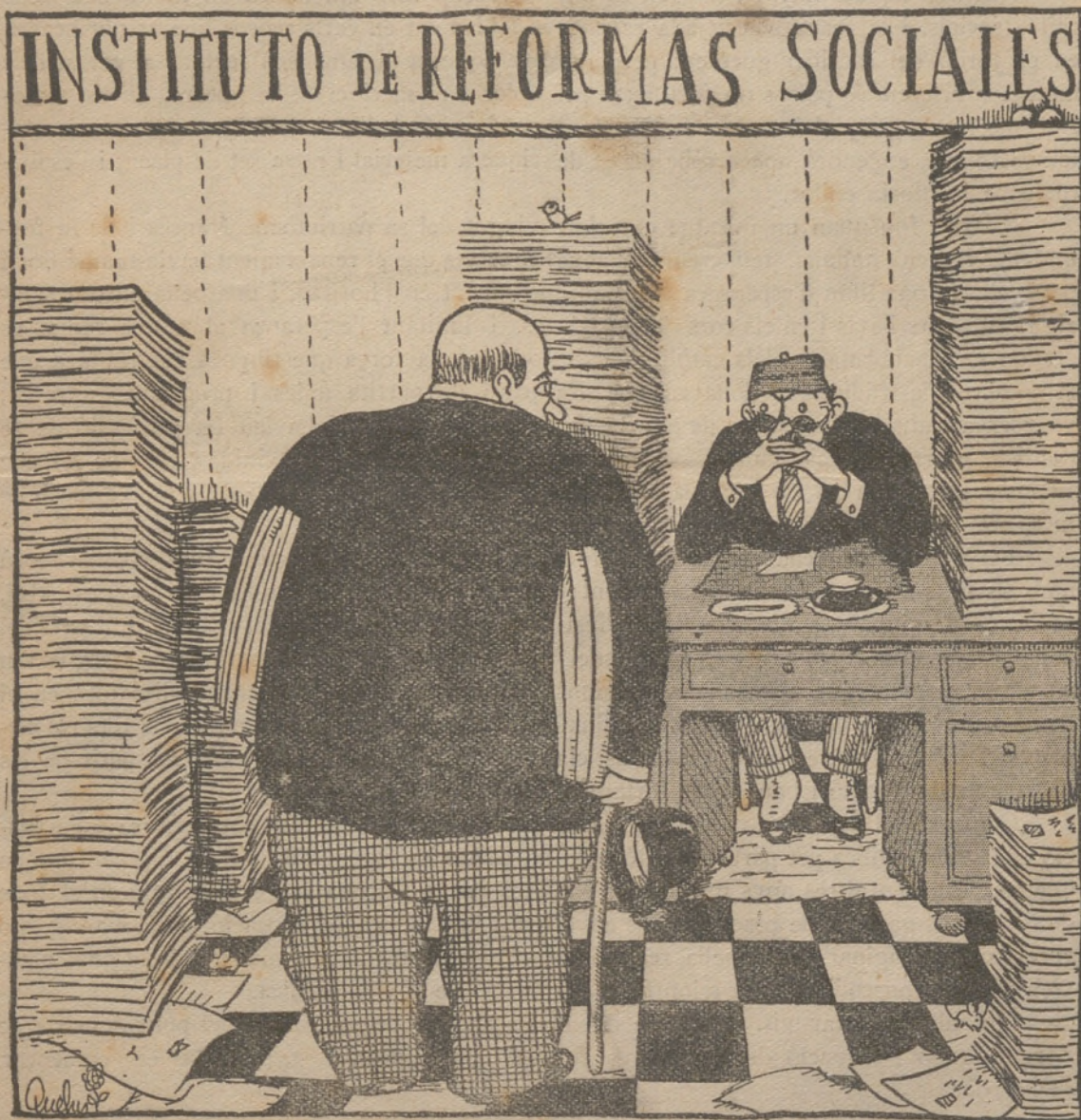
12 gener 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
BAIX ST. PERE, 1, 3 I 5-BARCELONA

APARTAT 273
TELÉFON 1114

Els inconvenients de l'expedienteig

- Puc ja construir la casa barata?
- No vagi tan de pressa, bon home. Per a construir una casa barata es necesiten 146 documents.
- Doncs digui que em sortiria més a compte construir-la de paper!...

Davant l'any que comença

L'any 1923 ens ha deixat un regust de boca molt desagradable i amarg. Anys endarrera, el món passava per moments més crítics i més dolorosos. Però, una boira lluminosa es deixava endevinar en el fons de tot dolor i tota malvestat, i una esperança floria en tots els cors trossejats pel cicló de la guerra. S'esperava que l'onada de materialisme passaria per a donar lloc a una fondíssima reacció espiritualista, i que, darrera la lluita, la pau somriuria amb tots els seus colors de cel.

Passaren aquells anys; i la vida es féu cada cop més difícil en molts dels seus caires socials, i la reacció desitjada es notava tèbiament en certs països que es purificaren en el Jordà del sacrifici guerrer; però, encara aquesta no era gens forta. I al costat dels mateixos hi eren els països no fortificats pel dolor i el sacrifici de la guerra, on tot materialisme hi era propici i on la reacció no es produïa. I el diluvi de milions que en els mateixos caigué, engendrà noves cobejances de riquesa material i nova set de plaer; i l'espiritualisme no floria enlloc.

Llavors fou quan un miratge exterior, vingut del sa patriotisme francès i de la formidable reacció italiana, féu creure a aquelles terres que el renaixement havia també florit per a elles, i una llum d'esperança resplendí novament en l'horitzó, i una bella aurora somrigué en molts llavis i en els cors dels patriotes. I limitant l'esperança al nostre camp, es cregué en l'acoblament dels catòlics per a formar una força que tingués l'empenta a que el nombre i la tradició li donaven dret. És parlà de partits únics i programes mínims; vingueren plans i orientacions de tota mena; i fins els qui mai havien fet professió de fe política, entraren decididament pels viaranys de polítiques ben definides, creguts de que l'opinió els seguia en els seus passos i que l'acoblament dels catòlics, sense discutir-se més, era ja un fet imposat per les circumstàncies.

Però, tot fou endebades. Un partit fort en intellectuals, el Partit Social Popular, tocà amb els peus a terra i s'esberlà tristament; un diari de Madrid, catòlic i de molt prestigi, es llençà a campanyes d'afecte a una institució política determinada, i perdé gran part del conquerit prestigi, mentre no es mogué del món social; i les colles continuaren i segueixen en major nombre que abans, i les opinions apareixen extraordinàriament dividides en el terreny dels fets i de les actuacions, i fins institucions respectabilíssimes per a tots els elements d'ordre (d'ordre fundat en la justícia i en la satisfacció interna), han patit de les desaparitats d'actuació i han restat fortament desballestades.

Comencem l'any 1924. I des del camp catòlic en nostra terra (ens referim a l'actuació en la vida pública per part dels catòlics), no veiem les coses amb la llum d'optimisme en que les vèiem en altres anys més crítics i tristos per a Europa sencera, perquè en el fons de tot aquest garbuix de coses que ens envolten i ens donen la sensació d'un mareig, no encertem a imaginar-nos aquella reacció espiritualista un dia somniada, i de la qual n'havien d'ésser conseqüència els triomfs en l'actuació de la vida pública.

No sabríem estar-nos, doncs, de donar als nostres llegidors, des del punt de vista de l'organització i actuació de les nostres forces, una impressió pessimista en començar l'any 1924.

Aquest número ha sigut passat per la censura militar

La economia del "Nostre pa quotidià"

Com dèiem, la glossa monumental del Pare Miquel d'Esplugues al Pare Nostre ens ha suscitat l'aixam de meditacions que de llarg temps venim fent, i que fan la rodona al volt de la petició quarta, "l'anàlisi de la qual dóna com a coeficient", com molt bé diu el comentador insigne, "una visió integral del concepte cristià de Providència relativament a l'home".

"*El pa nostre de cada dia doneu-nos-el avui*", diu el Missal Romà, seguint en aquesta petició l'Evangelí de St. Lluc. "Es un veritable discórrer d'infant que demana en confiança a son pare tot ço que li cal, fins les coses més petites", ha dit Bossuet, en uns fragments de fervor gran, que el P. Miquel cita i trasllada. Tot el volum segon és dedicat a la petició quarta. L'autor, inspirat en Bossuet, parteix el comentari en dos grups: el providencialista, al voltant del text de St. Lluc, on s'anomena "*el nostre pa de cada dia*", i l'eucarístic, al voltant del text de St. Mateu, que parla del "*pa sobresubstancial*". Vint-i-tres planes dedica al primer; i al segon, la resta de les dues centes cinquanta del llibre.

Jo, a la petició simple i senzilla "com raonar d'infant" a la súplica humil, tendra, i profundament sàvia del "*Nostre pa de cada dia, doneu-nos, Senyor, el dia d'avui*", voldria dedicar-hi, no un volum, sinó tota una biblioteca. Seria la publicació de més urgència i actualitat, en aquest temps de socialisme i matèria.

Tots els revolucionaris duen a la butxaca l'obra clàssica de Kropotkine: *La conquesta del pa*: aquest títol és una bandera i un programa. És un dels temes més gràfics del socialisme, més comprensibles per la turba. A aquell títol, a aquest lema, jo oposaria *La petició del pa*, i aquests mots també serien un programa i una bandera.

Començaria el meu llibre amb una enèrgica vindicació. Amb totes les forces de la meua ànima refutaria la calúmnia estulta i cretina que argüeix al Cristianisme de doctrina de la inèrcia i de la resignació passiva. Arribaria a provar que sols els cristians són els veritables actius i els màxims treballadors, i això per exigència expressa, per imperatiu de l'Evangelí. A veure quin sistema heterodoxe pot presentar homes vivents de tanta activitat, de tanta multiplicació d'esforç com els sants. Aquesta potència multiplicativa, continguda en el dogma de la comunió dels sants, en el sentit de comunicació dels justos, fa del Cristia-

nisme la única autèntica doctrina de la solidaritat.

Faria veure com el pa, el modest i humil pa de cada dia, és quelcom de misteriós, de miraculós i sobrenatural; que en certa manera també el pa de nostra taula és *sobresubstancial* boi no essent pa eucarístic, perquè el fet de la seva presència en ella, a punt d'ésser menjat per nostres boques ansioses que l'esperen per al diari nudriment, és un fet transcendental, i que ha exigit no sols els esforços meus i de moltíssims homes, sinó el fruit, la eficàcia, el profit, LA GRACIA, l'encert d'aquells esforços. Ha calgut, per a que arribi a la meua taula, una complicadíssima i extensíssima intervenció de la Providència.

Aquest pa, doncs, de cada dia; aquest pa que seguint a Jesús diem "*nostre*", perquè és indispensable a la nostra subsistència física, malgrat ésser tan material, té un llevat sobrenatural, i el no reconèixer-ho és pecat d'injustícia i d'ingratitude. Aquest element sobrenatural desfà la tesi revolucionària. Les coses sobrenaturals no es conquisten (almenys en el sentit que té el mot dins el llenguatge socialista): es demanen.

La economia de la petició del pa és, doncs, contradictòria a la economia socialista; és incompatible demanar el pa a Déu, amb la humilitat que a tota petició veritable escau, i alhora exigir el pa amb veu ronca, com un deute que hom reclama "a la societat burgesa". És impossible d'harmonitzar l'intensitat màxima del treball propi, coronat per la gràcia de Déu, manifestada en el fruit i la eficàcia, amb la intensitat mínima del treball, coronada per la ira i la ràbia contra la suposada expoliació social, mite bàsic del materialisme històric.

D'aquí passariem a considerar la part immensa de la culpa humana, no ja de la culpa original, sinó de l'actual, en els desgabells certs de la economia; culpa no atribuïble, com els socialistes diuen, a castes determinades (la burgesia, la classe explotadora, l'autoritat, etc.), sinó als pecats dels homes. No als fets i principis de malícia molt vaga, discutible i dubtosa, quan no imaginària, com la propietat, el salari, etc., sinó a les immoralitats certes, positives, de malícia indiscutible: als *pecats*, en la genuïna acepció religiosa del mot. I demostrariem, àdhuc, amb números en moltíssims casos, com ço que posa en perill la gràcia del "*nostre pa de cada dia*" no és pas la injus-

tícia d'altri, sinó el vici, el pecat propi. Fariem veure en quina proporció fantàstica, formidable, absurda, el pecat desorganitza el món.

Parlariem també de la providència negra, de la providència del diable. D'aquesta administració diabòlica, permesa per Déu per a confusió final dels rebecs i tortura i prova dels justos, segons la qual és Satanàs qui posa molts dies el pa a la taula d'alguns. És el pa dels asils pagat amb diners del joç; és l'augment de salari dels obrers conseguit amb l'assassinat de patrons i d'"esquirols"; és el pa de l'especulador, el pa de l'usurer, el pa de

l'editor immoral, el pa de l'escriptor pornogràfic, el pa de la prostituta, el pa del lladre.

Davant d'aquest pa de mort pronunciariem el "*praestat fame perire*", retret de la Pastoral dels Bisbes de Catalunya. I entre l'horror al pa d'infern i l'amor al pa del Cel (*Panem de Coelo prestitisti eis*), ensenyariem que no hi ha més sistema social ni més teoria econòmica que la veritat de Déu, veritat humil i sense pretensions científiques, però resplendent d'infal·lible certesa.

R. RUCABADO

La política de proveïments

No culpem pas al Govern del fracàs de la política de proveïments, però el fracàs ha estat i és complet.

Ni tan sols l'abaratiment extraordinari del blat ha pogut aprofitar-se per abaratir el pa, donant-se el cas de que el preu d'aquest sigui verament irreductible.

Però, és que no solament no s'ha aconseguit portar a cap els bons dissenys de les autoritats, sinó que s'han encarit una pila d'articles, com si els traficants en els de primera necessitat vulguessin burlar-se d'elles.

I el malestar és general i va en augment a compàs de l'augment dels preus.

El Govern, diuen que està fortament preocupat i indignat d'aquest fenomen econòmic, i vol a tota costa fer-lo desaparèixer.

Ja hem dit mantes vegades que en el fons de tot conflicte econòmic hi ha una qüestió moral, i en aquest vital conflicte de les subsistències, la qüestió moral rau principalment en l'avarícia desmesurada dels traficants súdits; en el desbridament de les concupiscències, que són molt cares de mantenir; en les confabulacions il·lícites, amb les quals s'alcen i es mantenen els valors exagerats de les coses.

Els governs no en volen resoldre de qüestions morals, però temem que tampoc podran resoldre la d'abaratir la vida, que des de la Guerra Gran ens flagella.

Planyem les noves Juntes de Proveïments. És tota una general i sàvia política econòmica la que pot fer el miracle de normalitzar el preu

dels productes de més ordinari consum, i, àdhuc, tots els altres.

Les Juntes obren en còrcols reduïts, que no tenen independència ni força per oposar-se eficaçment a les correnties encaridores.

Ha de venir de més alt el remei...

Però les Juntes podrien combatre certs abusos i fer millorar alguns preus escandalosament exagerats, com, per exemple, els de les fruites i llegums, als mercats de Barcelona.

Ja sabem que s'ha treballat per a posar-hi remei, però inútilment fins ara. La Junta local de Proveïments no pot deixar de la mà aquest greu problema fins a resoldre'l.

El flamant Reglament que per a funcionar amb eficàcia les Juntes acaba de publicar la *Gaceta*, els hi dona mitjans suficients a aquest fi, però caldrà molt de treball i d'energia si es vol arribar-hi.

Les Juntes tenen ara dret per a tot: vigilar, fiscalitzar, inventariar, incautar-se, castigar...

Drets verament dictatorials, extraordinaris, i, per això mateix, de molt difícil i delicada aplicació.

Però, quelcom ha de fer-se, si no es vol que tornen aquells dies paorosos en que la vida es feia impossible i el poble, com ho veírem prou bé a la nostra ciutat, atacava els establiments de comestibles i començava a implantar un Comunisme pràctic certament esfereïdor.

I això no solament ho ha de recordar el Govern, sinó tenir-ho molt present els venedors dels esmentats articles.

Llegiu CATALUNYA SOCIAL i interesseu-vos que la llegeixin els vostres coneguts: d'aquesta manera fareu obra de cultura i donareu més impuls a la nostra Revista

Eficàcia de les conferències

He defensat mantes vegades d'aquestes planes estant la necessitat que la dona es captivés de la seva formació intel·lectual. Per això veig amb simpatia tots aquells actes que tendeixen a fer més sòlida la cultura de la dona.

En molts indrets de Catalunya es donen conferències sobre temes femenins que obtenen un gran èxit. A Olot, per exemple, s'ha iniciat un moviment a favor de la dona. Cada mes es donen interessants conferències. En altres indrets es fa el mateix.

Dissortadament, encara són pocs els que creuen que la dona necessita formar-se intel·lectualment. La majoria dels homes tenen un concepte poc falaguer de nosaltres. Una dona, per ells, no ha de tenir altra aspiració que consagrar-se a les tasques casolanes. Certament que una dona no ha d'oblidar mai que ha de complir una missió molt noble i molt digna a la llar, però perquè us ha de fer por que sigui culta? Amb quin dret l'home ha de monopolitzar la cultura? No és també la dona un ser intel·ligent? El desprestigi de la dona culta es deu a uns quants escriptors analfabets que, mancats d'ingenieri per a produir obres interessants, s'entretenen ridiculitzant les dones. Per aquests senyors, que ells mateixos s'anomenen humoristes, una dona intel·lectual és un ser ridícul que vesteix extravagantment i porta ulleres negres. Aquests senyors confonen la cursileria amb la cultura. Certament que hi ha dones cursis. Però, voleu dir que no hi ha també homes extraordinàriament ridículs? No trobaríem poetes decadents amb els cabells llargs que quan us parlen posen els ulls en blanc com una dona histèrica? I direm que tots els intel·lectuals són ridículs perquè alguns d'ells són cursis? No seria això una grossa injustícia?

Ah! si la dona fos més culta no acceptaria a ulls clucs les modes més ridícoles. L'home no vol que la dona tingui caràcter i intel·ligència, sinó que sigui una nina de porcellana. Una noia blanca, rossa i amb els ulls blaus, serà sempre l'ideal de l'adolescent enamorat, encara que sigui més buida que una campana. El cas és fer bonic. Una dona que tingui els ulls ben brillants, baldament en venir a la vida s'hagin oblidat de posar-li el cervell dins del cap, tindrà més admiradors que no pas aquella que porti a

dintre un ideal. No són els pensaments ço que interessa a l'home, sinó la bella ondulació de la cabellera.

La dona que té més admiradors, és la dona estàtua. No hi fa res que les vigues estiguin corcades, el cas és que la façana sigui bella i polida. Sembla que una dona amb el cor noble i l'ànima pura hauria d'ésser estimada. Doncs, no és així. La virtut no té cap atractiu. És l'argila ço que estima l'home.

Ja veieu, doncs, com és necessari que la dona s'adongui que no és únicament matèria, sinó que també té intel·ligència i esperit. Hem dit que s'han de donar conferències sobre temes femenins, però cal que els conferenciants siguin competents. No n'hi ha prou que siguin cultes, o bé que exerceixin càrrecs importants. Cal també que siguin íntegres i de solvència moral. Un home que ha fet públic escarni de la moral, està incapacitat per a parlar davant de senyores. Quin prestigi tindria un home que, per exemple, fos donat al joc i se l'hagués vist ballar en llocs impúdics? Pot alligonar la dona, el conferenciant que hagués fet libacions en honor del déu Bacus i no sapigués respectar l'honestedat de les donzelles ni l'honor de les dames? Naturalment que no. Per això cal tenir molt compte en escollir els conferenciants. És preferible que sigui un home modest, però ple de seny i de virtut, que no pas un home de gran posició social que no sàpiga sotmetre's a les lleis de la moral.

Ja que en molts indrets de la nostra terra es treballa coratjosament per tal de formar intel·lectualment la dona, cal que nosaltres ens captivem també d'aquest importantíssim afer. Totes les dones cultes tenen el deure de col·laborar en aquesta noble croada. No vulguem que les dones estrangeres segueixin dient que nosaltres som les dones més decoratives del món.

Mentre ens diguin que tenim molta gràcia i que som boniques, ja estem satisfetes, i això no pot ésser. Cal que ens diguin també que som cultes. No és únicament bella la part exterior dels grans monuments, sinó també l'interior. Siguem així nosaltres. Que sigui bell el nostre rostre, però molt més encara la nostra ànima.

MARIA BONSHOMS.

El nostre petit reialme

Es parla molt d'acció social i pocs són els que saben el què vol dir. No es pot negar que existeixen a Barcelona institucions remarcables, però cada institució i cada entitat és un petit reialme. El reietó que les regeix alça murs infranquejables a l'entorn de la seva obra, i ai! d'aquell que s'atreveixi a posar-hi la seva petja. Enlloc existeix tanta desunió com en les entitats catòliques de la nostra terra.

Un senyor funda una entitat, i si veu que el veí del davant en vol fundar un altra, el combat com si es tractés d'un enemic. Si li pregunten el motiu del seu enuig, us dirà amb una gran indignació: quina necessitat hi ha de fundar una nova entitat si ja existeix la meua? No seria millor que m'ajudessin en comptes de fer-me la competència? I, moltes vegades, l'entitat que defensen és una ficció. Creuen que amb uns quants adeptes que els nomenin presidents perpetus i uns quants socis decoratius i bons minyons que no hagin nascut per altra cosa que per escalfar cadires, ja n'hi ha prou per fer obra social. I, naturalment, el poble, el veritable poble que lluita i treballa, resta al marge de les nostres obres.

La dèria de molts senyors sociòlegs és trobar un aplec d'homenets que no protestin mai i que quan convingui vagin a les processons darrera de la bandera de l'entitat. Fa tan bonic veure obrers autèntics en una festa religiosa! Els homes que pensen fan una mica de por. És preferible que a les nostres entitats no hi hagi soroll i que la vida s'escolii plàcida i tranquil·la.

Sembla que en un poble que no es fa gairebé res seriós i que la gent no sap que el problema social és un problema de justícia i no de beneficència, que s'hauria d'ajudar a aquells que porten a dintre alguna idea nova. Doncs, no és així. Aquí, les entitats treuen patent d'invenció, i ai! d'aquell que els faci la competència.

Hi ha gent que tenen el monopoli de la Religió i no permeten que els catòlics s'uneixin per a un fi determinat. Són guàrdies de consum que no deixen passar cap mercaderia que no porti la seva etiqueta. Tots els articles que no han estat elaborats a la seva fàbrica, són declarats contraban.

Altres monopolitzen la saviesa. Les obres que no porten el seu segell són dubtoses. Posant-se en contacte amb ells, un hom esdevé sobtadament savi i honest. No creieu

que són ridícules aquestes coses? Perquè han d'existir aquests monopolis que ens fan tan de mal? No seria millor que ens uníssim tots per a fer obra de conjunt que respongués a les necessitats modernes? Ja sé que això és demanar massa. Ho he dit altres vegades i ho torno a repetir: el nostre mal és la intolerància. No sabem posar a un cantó les veritats dogmàtiques, i a l'altre les qüestions opinables. Volem que les nostres opinions particulars siguin dogmes, i això no pot ésser. Tenim el dret d'opinar, però havem de respectar a aquells que no opinen com nosaltres.

La Religió hauria d'ésser el nexa que ens unís a tots, però, dissortadament, no és així. No som exèrcits aliats que lluiten contra l'enemic comú, sinó exèrcits enemics que ens destruïm mútuament. Aquesta afirmació és crua, dolorosa, punyent, però és certa. No ens estimem. L'individualisme exagerat malmet totes les nostres obres. No sabem allargar la mà generosament i oferir un lloc al nostre germà en la nostra taula de treball. La glòria la volem únicament per nosaltres. No admetem col·laboradors, quan aquests poden suplantar-nos. Ah! quina mesquinesa. Com volem que ens respectin els nostres adversaris, si no sabem presentar un front únic contra d'ells?

Quan algú diu que va a fer obra social catòlica, la gent somriu irònicament. Perquè hem d'entusiasmar-nos si sabem que va a fundar-se una nova capelleta?

Potser algun dia ens penedirem d'haver estat tan individualistes. Les esquerres s'uneixen i treballen, i, en canvi, nosaltres perdem el temps. Els que lluiten han de tenir una cultura sòlida, i, dissortadament, a la nostra joventut no els donem sinó comedietes insubstancials i novel·les blanques que cauen de les mans.

A Bèlgica, la joventut catòlica que té aptituds, és protegida; en canvi, la nostra, és explotada. Ens planyem que la joventut deserti de les nostres files, i no fem res per a retenir-la al costat nostre. Nosaltres corresponem als esforços de la joventut amb un Déu t'ho pagui!

Ah! si dintre de nosaltres hi portéssim una vibració espiritual! No ens fem il·lusions: seguirem combatent-nos i treballant cadascú dins del seu petit reialme.

J. CIVERA I SORMANI.

El problema de l'Agricultura

Parlava darrerament (1) de la conveniència, millor de la suprema necessitat que en l'esmerçament de les nostres activitats n'assignéssim una part a la creuada en favor de l'Agricultura. Deia que si tots procuréssim que reviscolés l'amor a la pagesia, de manera que no es verificqués la fatal emigració del camp a la ciutat, sinó a l'inrevés, un gran pas fóra donat vers la pacificació social. Indicava a la vegada certes mides que l'Estat deuria emprar per a fer menys gravosa, més agradable la vida de l'agricultor, i sobre aquest assumpte precisament vaig a estendre'm avui, car hom ha dit que el desplaçament de que tractem és senzillament una utopia.

Pesen sobre l'Agricultura una sèrie de càrregues, arbitris, etc., que graven enormement la vida agrícola, dificultant-la en extrem. Molt alt parlen d'això les lluminoses comunicacions i memòries que massa sovint, per dissort, dona a llum l'"Institut agrícola català de St. Isidre", l'entitat agrícola cabdal de la nostra terra, i en les que pot contemplar-se, ben al nu, aquest mal. Doncs, bé, si l'Estat, fugint d'un criteri d'augmentació d'impostos, rebaixava o n'anullava alguns que pesen sobre el blat o el vi, per exemple, naturalment que la riquesa agrícola augmentaria i el pagès veuria amb goig que sos penosos treballs donen un rendiment molt més acceptable.

L'efecte d'aquestes càrregues es veu augmentat freqüentment pel desencert amb que els Governos d'Espanya tracten amb els Governos dels països veïns. Tots els tractats de comerç recentment signats han vingut a perjudicar enormement, degut, sobretot, a les tarifes aranzelàries, a l'Agricultura.

Molts terrenys hi ha a la nostra península on, en una llarga extensió, ni una sola ànima ocupa sa existència en fer productiva la terra. Aquests terrenys, propietat uns de l'Estat, i altres, latifundis, quals propietaris els deixen completament descuidats, no produeixen ni la més petita riquesa, ni tan sols un ombra de profit. Podrien fer-se productius tals terrenys dividint-los equitativament en parcelles, que s'entregarien, mitjançant certes garanties, a qui ho sollicités, per a fer-les productives. Alguns Estats sud-americans, per exemple, el Brasil, a mitjans del segle passat empraren aquest procediment per a poblar grans extensions de son

territori. Un nombre enormíssim d'emigrants de tots els països rebé la seva porció de terreny, l'Estat els hi entregà les llavors, els adobs, les eines, en fi, tot el material agrícola, i aquells individus de diversa nacionalitat, d'origens distints, en trobar-se en altre país que els acollia generosament i que els donava els mitjans de la seva existència, s'identificaren per complet amb el país i amb delit conrearen les terres que augmentaven la seva riquesa i la de sa pàtria adoptiva.

Aquest procediment, ben aplicat, a l'ensem que poblà els territoris, augmentà notablement la riquesa agrícola del país.

Naturalment que aquest procediment podia aplicar-se amb èxit en aquells països, solcats arreu per rius de considerable caudal que constitueixen per sí sols excellent xarxa de comunicacions; les vies de comunicació, indispensables a la indústria i al comerç, no ho són menys a l'Agricultura. Es evident que la producció de les terres sobrepassa, generalment, a ço que pot consumir son conreador; així, doncs, si aquesta superproducció no té sortida per manca vies de comunicació que facilitin son desplaçament al mercat, aleshores, natural és que l'agricultura ha d'arrossegar una vida pobra i raquítica.

I aquí sorgeix el vertader problema de l'agricultura ibèrica. La configuració en extrem muntanyosa de la nostra península permet amb dificultat el pas entre diverses comarques, i amb costosos i titànics treballs poden obrir-se algunes vies de comunicació. Això, naturalment, és un mal per l'agricultura. Però, aquest problema, és insoluble? No, certament; per a remeiar-lo s'ha parlat molt, introduint-lo, però, quasi sempre, dintre del problema ferroviari, com si el ferrocarril fos l'únic mitjà de comunicació.

La comunicació ferroviària entre dues ciutats importants està abastament assegurada, però freqüentment els ferrocarrils secundaris porten una vida tan mísera que, naturalment —ajuntant-hi les enormes despeses de sa construcció,— no corresponen a la finalitat perquè foren construïts. I sobre els ferrocarrils secundaris han treballat pensadors i estadistes, i s'han debatut els projectes de Maura, Lacierva, Cambó..., sense que per enlloc sorgís la desitjada solució.

N'Eduard Aunós, diputat per Solsona, en la sessió del Congrés del 15 de maig de 1922,

(1) Vegi's l'article insert en el número 140 de «CATALUNYA SOCIAL».

parlà extensament del problema de transports, i en aquell memorable discurs, deixant de banda el problema ferroviari, apuntava una idea salvadora: l'auto de transports. Tal vegada és una idea massa simplista, però, realment, és una solució. El camió no necessita, evidentment, per a la seva circulació, el seguit d'obres difícils i costoses que són indispensables a tota explotació ferroviària; per tant, amb menys

despeses, pot donar, aplicat en gran escala, un major rendiment. El camió, com mitjà de transport de la producció agrícola, se'ns presenta, doncs, substituïnt al ferrocarril i facilitant la comunicació entre llocs separats. Així, amb aquesta fàcil comunicació es fa possible el desplaçament de les matèries agrícoles, mitjà indispensable per a una Agricultura florent.

JOSEP M. CASASSAS I CANTÓ

Contra el malparlar

S'han escampat arreu de Catalunya fulles innombrables contra el flagell de la blasfèmia. En lloc del món es blasfema tant com a la nostra terra. Hem d'evitar aquesta vergonya. Convertim-nos tots en apòstols de la paraula bella i polida. Oh! quina pena fa sentir parlar la nostra gent! Els que no blasfemen, parlen un català tan groller i tan vulgar, que no trobem estrany que aquells que desconeixen la llengua literària en parlin amb menyspreu. És clar que havent estat bandejada de l'escola és difícil aconseguir la seva depuració però si tots féssim un esforç, seria més bella. No n'hi ha prou que ho sigui literàriament, cal que també ho sigui la que brolla espontàniament dels nostres llavis.

Parlem tan incorrectament que, aquells que coneixen la nostra llengua superficialment, quan la veuen escrita, creuen que, per diferenciar-nos dels pobles de llengua no catalana, emprem paraules del francès. Així ho feia constar fa pocs dies un diari de Madrid. No; això no és cert. El que passa és que el poble ignora les bel·leses de la llengua nostrada, i quan algú li parla correctament, creu que és una llengua artificiosa. Quan algú ultratja el nostre verb ens enugem, i, en canvi, sembla que ho fem expressament en dir les coses d'una manera ben vulgar i planera.

Procurem que les paraules que brollin dels nostres llavis siguin ben pures i harmonioses. Per la paraula coneixereu l'home. Un home que parla malament és impossible que sigui espiritual. La grolleria és el llenguatge de la carn, i la bel·lesa el llenguatge de l'esperit. Si teniu cultura i parleu malament, de que us serveix la cultura? No us vulgueu posar al nivell de la gent vulgar i objecta. En obrir els llavis, que endevinin

de seguida aquells que us escolten que dintre hi porteu una mica de claror. No us obstineu a parlar malament, si sabeu que la llengua és sagrada. Quan algú us digui algun mot incorrecte, feu-li veure que parlant grollerament ofèn la santedat de la paraula.

L'exímia poetessa Maria Antònia Salvà ha escrit uns versos càlids i roents enaltint la llengua. Jo voldria que fossin gravats al pòrtic de totes les llars catalanes per tal que s'omplissin de claror. Llegiu-los i apreneu-los de memòria, i quan els sapigueu bé, digueu-los a poc a poc, com si diguéssiu una oració. Heu's aquí la càlida poesia de la gran poetessa:

PREGARIA PER LA LLENGUA

Purificada i enaltida sia,
 Senyor, la noble llengua que ens haveu dat!
 Sia el mot ple de gràcia i d'harmonia
 pel llogaret, la vila i la ciutat.
 Vos qui feu viure l'herba qui es mustia,
 Vos qui donau la maina a nostre blat,
 Vos qui sou font de vida i alegria,
 que sia el vostre Nom santificat!
 Que sos llavis rosats la minyonia
 no taquí mai amb sutze de pecat,
 i sia del jovent la galania
 mirall de gentilesa i dignitat.
 Que es senti pels portals "Ave Maria"
 i pels camins el "Déu sia alabat",
 i el noble cant i la pregària pia
 mantinguin dins els cors l'honestetat.
 Vetlleu, àngels de Déu, Santa Maria,
 per la puresa del parlar nostrat,
 i a tothora, en tot lloc, per tota via
 hi sia el nom de Déu santificat!

J. C.

Esguardant el món

ANGLATERRA

Impressió anglesa

L'"Evening News" diu que pugen a cent seixanta mil les demandes presentades per creditors britànics sollicitant el reemborçament de deutes privats alemanys, austríacs i hongaresos, que encara estan per resoldre.

La Cambra de compensacions ha distribuït, fins ara, per deutes alemanys, la quantitat de seixanta quatre milions cent vuitanta mil lliures esterlines.

Remarca l'esmentat periòdic els mètodes d'obstrucció emprats per Alemanya, tant pel que es refereix als deutes privats, com als deutes públics.

Diu que els agents alemanys tractaren de convèncer els creditors britànics perquè acceptessin el reemborçament d'una suma mínima, invocant per a això el perjudici dels retards en la total reglamentació de l'assumpte.

Afegeix que els alemanys violaren també els acords consignats en el Tractat, per virtut dels quals s'estipulava que el reemborçament dels deutes havia d'efectuar-se sobre la base del valor de la moneda alemanya abans de la guerra, però no sobre el del marc depreciat.

Afegeix que els deutes de Bulgària seran liquidats en un termini de tres mesos, mostrant-se excèptic pel que afecta al reemborçament del Deute rus.

Nou plan tècnic de M. Benès

El "Daily Telegraph" diu que sembla que el ministre de l'Exterior de Txecoslovàquia, senyor Benès, ha elaborat un pla tècnic de reparacions, segons els termes del qual, Alemanya assumiria directament la responsabilitat dels emprèstits emesos ja per França per a reconstruir les seves regions devastades.

Segons l'esmentat pla, Amèrica i Anglaterra serien cridades a donar llur anuència a l'anul·lació general dels deutes interaliats.

FRANÇA

Als cercles oficials de París ignoren llur existència

Contràriament al què afirma el periòdic anglès "Financial News", sobre unes suposades negociacions entre el senyor Franklin Bouillon i els Soviets, relatives a la conclusió d'un

tractat franco-soviètic, negociacions que segons l'esmentat diari estan molt avançades, en els cercles oficials francesos es declara que s'ignora l'existència de tals negociacions, en les quals el senyor Franklin Bouillon desment a la vegada que hi hagi pres part.

El govern francès no vol el Banc renà tal com el proposa el Reich

El Govern francès ha informat al delegat alemany, que es negava a subscriure la formació d'un Banc renà en la forma proposada per Berlín.

ALEMANYA

El Reich permetrà el retorn dels obrers polonesos i els indemnitzarà

Contestant a la protesta formulada pel ministre polonès a Berlín, contra l'expulsió que portaren a cap les autoritats de Mecklemburg contra uns treballadors polonesos, el Govern del Reich ha declarat que els dits treballadors podran tornar aviat a Alemanya.

Afegí el Reich que serien degudament indemnitzats dels perjudicis que els hagués reportat l'aplicació de la dita mesura, amb la condició que Polònia renunciï a exercir represàlies.

Les grans fàbriques metallúrgiques de Berlín acomiaden els obrers

A conseqüència del conflicte metallúrgic, la majoria de les grans fàbriques de la capital han acomiadat els seus obrers.

En l'actualitat, puguen a 140.000 els obrers acomiadats.

Dissolució de la dieta saxona

El Comitè jurídic de la Dieta saxona ha adoptat una moció presentada pels comunistes sollicitant la dissolució de la dita Cambra.

Els socialistes, amb l'objecte que no pogués portar-se a cap aquesta decisió, han llançat la idea de constituir una gran coalició.

Els partits polítics ilegals prohibits podran participar en les eleccions

El Govern ha autoritzat a les organitzacions i partits polítics que foren prohibits, per a participar en la campanya electoral.

Explosió en una mina

A la mina Rhosanan s'ha produït una violenta explosió, a conseqüència de la qual cal registrar la mort de set persones.

DE LA RÚSSIA SOVIETICA

Les relacions franco-russes

Ja fa temps que el govern dels soviets va papallonejant a l'entorn de les grans potències. Rússia es troba isolada i cerca la companyia d'aquells pobles que poden consolidar la seva economia. Pel que es veu, França no es deixa convèncer i procura allunyar-se de la tirania dels soviets.

Txitxerín ha fet unes declaracions sobre aquest assumpte, les quals són publicades damunt els diaris russos i reproduïdes en la premsa de París. De seguida s'endevina el despit de Txitxerín. Com és natural, fa un elogi del govern dels soviets i ens el presenta com el millor del món. Heu's aquí algunes de les declaracions que acaba de fer:

"Només el Govern francès prossegueix encara una política hostil envers la República dels Soviets, encara que cada dia es desenrotlla a l'opinió francesa el desig de reprendre relacions econòmiques amb nosaltres, en profit de tots, les quals relacions serien seguides de relacions polítiques.

Per la seva part, la República dels Soviets ha manifestat sempre el desig de trobar un terreny d'entesa amb la República Francesa, començar converses i lligar relacions pacífiques i normals.

Amb la major recança hem de constatar que, malgrat això, l'actitud del Govern francès continua essent hostil amb Rússia. Hom pot dir que no es podran establir bones relacions estables amb l'Europa oriental, com tampoc una pau duradora, mentre la diplomàcia francesa continuarà observant aquesta actitud amb la República dels Soviets.

Txitxerín es lliura, després, a una crítica de la nostra política amb relació dels nostres aliats de l'Europa Central, política que li sembla rígida, en darrera intenció, contra Rússia.

No és un secret per a ningú que el desig del Govern txeco-slovac, de millorar les seves relacions amb nosaltres, topa amb la resistència de França. A Helsingfors, el ministre de França, senyor Coppet, ha declarat en una entrevista que, si un perill amenaçava a Finlàndia, França estaria disposada a defensar-la, car el perill bolxevista és comú als dos països. No és tampoc un secret per a ningú que l'intensa activitat del ministre francès a Riga constitueixi el principal obstacle a la convenció d'acords amb els països veïns, acords que as-

segurarien, en totes les conjeitures, el manteniment de la pau i les relacions econòmiques entre l'Europa Central i l'Europa Oriental. Estem al corrent dels esforços fets a Roma per M. Barrere per a impedir a Mussolini el signar un acord amb nosaltres. Més encara, al llunyà Afganistan, el ministre de França observa una actitud hostil envers l'ambaixada russa.

L'única condició prèvia d'un acord entre Rússia i França, quan sigui l'hora, serà la cessació d'aquesta actitud de la diplomàcia francesa.

Ja fa molt de temps que el Govern dels Soviets esperava que un acostament econòmic progressiu entre les dues repúbliques tindria per resultat l'augmentar en els centres financers francesos l'interès per la millora de les relacions. El Govern rus ha obert de bat a bat les portes als financers francesos, amb el desig de millorar els interessos de tots.

No obstant, el desenrotllament dels interessos econòmics entre els dos països topa amb obstacles insuperables, constituïts per l'absència total d'acord entre ells i per la situació jurídica creada al comerç amb Rússia.

L'any passat, el senador Monzie indicava a la "Revue Hebdomadaire" que, donada la situació jurídica actual, hi ha una inseguretat completa en les operacions comercials entre Rússia i França, i que el desenrotllament del comerç era, amb carència de relacions contractuals, absolutament impossible.

Quan les mercaderies importades de les Repúbliques soviètiques o els dipòsits en bancs poden ésser seqüestrats i fins enagenats per via judicial i els tribunals francesos no reconeixen les nacionalitzacions efectuades amb nosaltres, el comerç entre els dos països està mancat de la més elemental seguretat. La decisió del tribunal del Sena en l'afer Bounatian-Optorg, que ha seqüestrat al nostre comprador mercaderies comprades a Rússia, es següia, naturalment, de declaracions del president del Consell.

En aquestes condicions, hom pot estranyar-se que cases franceses trobin en els nostres organismes comercials i econòmics una reserva i un escepticisme cada dia més grossos, que les negociacions entre ells cada dia acabin amb resultats menys positius, i que aquests orga-

nismes prefereixin tractar amb alemanys, austríacs, anglesos, italians o ciutadans d'altres països que ens garantitzin la estabilitat de les relacions?

En conseqüència, el Govern dels Soviets es veu forçat a constatar que, donada la política del Govern francès, les temptatives d'arribar, a poc a poc, a un acostament econòmic amb França, no poden obtenir èxit. Jo he de confessar que tant com durarà aquesta situació, no veig sortida al carreró on es troben aculades les nostres relacions econòmiques amb França. Quan sonarà l'hora per a la conclusió d'un acord entre la Rússia dels Soviets i França, la qüestió de les garanties contra la incautació de les nostres mercaderies serà una de les principals.

No renuncio a veure el Govern francès decidint-se a seguir l'exemple d'Anglaterra, amb la qual posseïm un tractat garantitzant-nos més o menys les relacions comercials, malgrat els conflictes que de tant en tant sorgeixen. Crec absolutament impossible que el poble francès renunciï molt de temps sense cap motiu a la satisfacció dels seus interessos econòmics i polítics més evidents, mentre, per la nostra part, donem contínues mostres de la major impaciència per a donar satisfacció a aquests interessos, posant un terme a l'allunyament actual entre nosaltres i França, i entrant en bones relacions pacífiques i normals amb ella.

La manifestació que el Govern soviètic ha cregut deure fer en la premsa russa s'explica per les tendències diverses que es noten ací. Entre els partidaris d'un acostament franco-rus, sembla que alguns exageren el desig dels negociants francesos de tornar a les relacions econòmiques amb Rússia i la pressió que puguin fer en el Govern. Aquesta opinió tendeix a fer prevaldre una tàctica que creuen susceptible de vèncer les vacil·lacions del Govern francès. Per a altres partidaris de l'acostament, hi ha aquí una qüestió de tàctica i de política interior, tenint en compte la reputació de menjacriatures feta al nostre pre-

sident en l'opinió pública russa, de la qual cal tenir en compte, en absència de fets tangibles oficials que demostrin un desig d'acostament.

Per altre cantó, després de tot el que s'ha fet, escrit i dit a França i Rússia, des de fa sis anys, hi ha, evidentment, alguns adversaris de tot acostament, així com també hi ha escèptics. Alguns pensen que l'adveniment d'un Govern treballista a Anglaterra pot facilitar la formació d'un grup anglo-germano-rus, al qual el nostre acord amb Txecoslovàquia podria afegir Polònia, assegurant així la tranquil·litat que desitja Rússia.

Dintre uns dies, han de reunir-se la conferència del partit comunista rus i el Congrés dels Soviets de totes les Repúbliques, davant dels quals ha de presentar-se el balanç governamental de l'any. Així s'explica el desig d'aportar a l'actiu d'aquest balanç fets que facilitin l'aprovació de mesures destinades a remeiar el passiu.

Entre els fets que poden ésser més sensibles a l'opinió russa, és precis posar els que tendeixin a donar satisfacció als seus desigs de pau i treball. El poble rus, en efecte, ha conegut massa el sofriment i la misèria per a no ésser particularment impressionat per tot allò que tendeixi a facilitar o entretenir aquest doble desig.

Així, doncs, el Govern rus és inclinat a resuscitar l'espectre de la intervenció estrangera, la sola evocació de la qual ajunta entorn d'ell tots els qui — i són nombrosos — es senten amenaçats de nous sofriments, o perdre noves situacions o nous béns adquirits durant el curs de la revolució.

Per això, hom pot comprendre que el Govern rus hagi cregut pendre, davant l'opinió pública, una actitud que, tot clamant les inquietuds de certes potències, li deixa el paper bonic, si no torna a entaular pròximes negociacions, tenint present que augmentarà la importància si el Govern francès respon al desig que Moscou manifesta, una vegada més, de posar terme al desacord franco-rus".

Per la pacificació

Jo no sé si a vosaltres (caríssims llegidors que teniu la paciència de seguir aquestes ratlles) us ha passat mai que a l'agafar un llibre o escoltar una conferència, discurs, heu coincidit amb ço que l'autor o l'orador diuen, d'una manera tan extrema que fins us ha semblat que tals coses eren dites per vosaltres. Per la

meva part, vos puc dir que sí i que això fou ço que em succeí a l'escoltar la sàvia conferència que sobre la Pacificació donà En Joan Bastons a l'estatge d'"Acció Popular" (el lector ja deu saber que aquesta conferència pertany al cercle de les que amb tan encert ha organitzat Joventut Social). I és que, com veureu, quin conhort no havia de ser per mi, el sentir dir ço que sempre havia sostingut, que l'església havia mantingut sempre la doctrina pa-

ficadora i que sols per sa mediació es pot alcançar la pau entre els homes. Tal afirmació treia el dubte que em torturava i que entra en mon esperit al veure mantes vegades que persones, els sentiments religiosos de les quals no podia dubtar, s'entusiasmaven en la lectura de fets d'armes i no podien dissimular, per exemple, l'alegria amb que llegien en el diari allò amb que sempre acaben les notícies dels combats del Marroc: "L'enemic ha sigut durament castigat, trobant-se en el camp enemic un gran nombre de cadàvers", com si el mal de l'enemic fos un consol per les nostres pèrdues, o defensaven, en vehement discussió política, l'extermini com a mitjà per acabar amb una guerra o amb les qüestions socials. Quan en tals casos em trobava, em deia: potser ets tu l'equivocat, el que interpretes malament la doctrina Catòlica; potser sí que tindran raó els socialistes quan diuen que són ells els únics veritables pacificadors.

Ara compendreu com havien d'aconhortar-me aquelles veritats clares i precises de l'esmentada conferència. Aquesta acabà demanant-se que en aquests dies de Nadal dediquéssim

un moment a pensar en les calamitats de la guerra, i permeteu que jo també us ho recomani; perquè, en quin temps millor que en aquest en que celebrem la vinguda del Príncep de la Pau en el món, i que sembla que nostres oïdes encara sentin el "Pau a la terra als homes de bona voluntat" per reflexionar sobre la baixesa de la guerra.

Malauradament, hi haurà famílies que aquesta meditació massa l'hauran de fer i que llur pena es veurà augmentada en aquests dies, en que totes les famílies estan unides, mentre ells tenen un fill que estarà patint, qui sap si en perill, i ço que és potser pitjor, que tindrà lluny, molt lluny, aquell esperit d'Amor i de Pau de que disfrutaria en la seva estimada Pàtria.

Mirem també les lliçons de Pau i mansuetud que Jesús ens dóna des de sa naixença, i, sobretot, demanem-li que, apoderant-se cada dia més del cor dels homes els sentiments de Pau i de Justícia, puguin estendre sa volada tranquil·la i serena les colomes simbolitzadores de la pau en el Món. Així sia.

ENRIC FERRAN

D'ací i d'allà

Mireu que és una humorada fer anar els passatgers dalt del terrat dels autobus. No sé pas qui ha pogut tenir una pensada tan gran. El passatger que ha de traslladar-se ràpidament a un lloc determinat, s'aconsola d'anar dalt, i quan es troba assegut sota del cel, més s'estimaria anar a peu. Allò és una fàbrica de fer estornuts.

Almenys dalt dels autobus hi venguessin pastilles Valda o bé servissin tassetes d'eucaliptus.

Un poeta decadent, amic nostre, que fuma amb pipa i porta els cabells llargs, tot el dia es passeja dalt dels autobus.

En preguntar-li perquè ho feia, ens va dir posant els ulls en blanc: com que sóc incomprés, m'exposo la vida passejant en autobus. Qui sap si d'aquesta manera agafaré una pulmonia i me n'aniré a fer companyia als poetes, ai las de mi! que han mort sense haver estat compresos.

Però, veieu el què són les coses. No podeu condemnar una cosa en absolut. En comptes de morir-se, com que estava acostumat a res-

pirar els aires corromputs dels cabarets, l'oxigen l'ha posat bo i ha trencat la lira en quatre trossos.

Nosaltres, però, que no som poetes decadents, no volem exposar-nos a morir d'una pulmonia fulminant.

Si no saben què fer de la part alta dels autobus, que hi posin un enreixat i criïn coloms.

* * *

"La Principal", de Cassà de la Selva, ha donat uns concerts de sardanes a Madrid.

Diuen els diaris que el públic les ballava.

No sempre els nostres germans del centre ens han de fer ballar a nosaltres.

* * *

Sembla que definitivament les obres de cultura de la Mancomunitat se'n van en orris.

A nosaltres, això no ens estranya.

La cultura és un luxe que únicament poden donar-se els grans pobles.

**Ja sou subscriptors de
CATALUNYA SOCIAL?**

El què passa

ESPANYA ENDINS

La lliberació de quasi tots els regidors catalans empresonats, el dia de Nadal, ha portat bons Reis a la llar entristida de moltes famílies i a tot el poble català. Caldria que el Govern seguís resoltament aquesta nova política i la portés a cap fins resoldre amb amor i justícia aquest plet. Vulgui Déu que aquest sigui el present de Reis per a Catalunya i per a Espanya.

Altrament sembla que va de bo i serà cosa de poc temps la reforma de l'Administració local promesa al país des de la inauguració del nou regisme. De l'encert en que es realitzi depèn l'esdevenidor de la política espanyola, tan com de la també propera reforma de la llei electoral. Els dos punts són bàsics i afecten a les entranyes més vitals del país.

Una Assemblea de Catedràtics d'Instituts ha posat de manifest els desigs de renovació que hi ha, baldament siguin barrejats amb rutinàries depresius i un esperit de classe tal volta exacerbat ara. Nosaltres, per altra banda, no creurem en la regeneració d'Espanya, ni per l'acció d'aqueixos catedràtics, ni per la dels d'Universitat, ni tan sols per la dels mestres d'Estudi, mentre funcioni l'Institució Lliure d'Ensenyança (catau de maçons i lliurepensadors que són els que verament informen i dominen la vida de l'Ensenyament espanyol), i en tant sigui possible l'enlairament de catedràtics lerrouxistes i sectaris a llocs que haurien de reservar-se als que són ensem bons i savis.

El Govern continua forcejant i fent provatures, per tal d'abaratir la vida, cada dia més cara...

Les noves del Marroc són un poc millors, però aqueix afer està tan lligat amb el de Tànger i la política anti-espanyola dels colonistes francesos, que el que és per ara no se li veu cap fi tranquilitzador.

Per cert que si bé no manquen veus que aconsellen al Govern que signi el nou Estatut tangerí, abunden més les que li demanen que no el signi, havent-hi algunes que en aconsellar-ho s'atenen al prudent refrà castellà que diu: *de lo perdido, saca partido*.

Fruit dels viatges de l'eminentíssim Cardenal Benlloch per l'Amèrica llatina sembla que serà un fet el projectat viatge del Rei a aque- lles terres.

ESPANYA ENFORA

Fixant-nos en els fets de més ressonància, se'ns escapen altres de ben transcendents per cert. La reunió, per En Mussolini, dels Delegats de la Confederació General de les Indústries, amb els de les Corporacions fascistes i els de les principals entitats obreres del treball, a Roma, per tal d'estudiar i posar-se d'acord a fi i efecte d'harmonitzar els diversos factors de la producció, empènyer i desenrotllar aquesta i evitar dissensions i lluites ruïnoses i fraticides, ha estat una pensada genial coronada per un èxit que obre el cor dels italians l'esperança, i, àdhuc, resulta per a totes les nacions un exemple colpidor i normatiu.

Quina en fóra que per trasantó, si es vol, però de Roma, vingués al món algun remei dels trasbalsos socials que està patint!

Però, és vist que no podem, ara per ara, llençar-nos a l'esperança d'una ferma tranquil·litat. L'horitzó internacional torna a ennuvol·lar-se. La política d'aliances que França va portant a cap contra tot ço que va dir-se i establir-se al confeccionar-se a París el nou mapa del món pels vencedors de la Guerra Gran, està produint recels i enutjos a Itàlia i Anglaterra, que França, armada fins a les dents i ben acomboiada per la Petita Entente i els Estats, l'ajud dels quals està conreant, mira amb cert despreci.

El triomf aconseguït per la política imperialista de Poincaré en les recents eleccions per a la renovació de la tercera part del Senat, i en Tànger, i en Atenes, i en Berlín, aferma la seva situació interior i l'exterior de França de tal mena, que ja es parla en la premsa estrangera independent d'una nova *Napoleonada*. Qui sap, Déu meu!

En Venizelos, arribat triomfalment a Grècia, on de cop i volta s'ha fet amo de tot, no sap què fer-se del Rei ni de la Monarquia.

Per a donar llargues al negoci i associar-se el temps, es proposa cridar un plebiscit sobre les dues qüestions, cosa que els republicans veuen amb mals ulls.

Mentrestant han estat a punt d'esgrimir llurs armes aquests dies Bulgària i Iugoeslàvia, i totes les minories ètniques i religioses dels Balkans es remouen de nou...

Bé pot ben dir-se que el Mapa d'Europa confeccionat a París no pot imprimir-se sinó a títol de precari.

Noticiari

ESPANYA

Els periodistes catòlics madrilenys projecten la celebració d'una festa religiosa a llaor de Sant Francesc de Sales, Patró de tots els periodistes catòlics del món.

—N'Antoni Rivelles, de l'Acadèmia Calasància, donà la seva anunciada conferència, sobre "El Sufragi Femení", a l'Institut de la Dona que Treballa.

Es referí primerament, a la importància que té la funció del sufragi en tot règim representatiu; ell és la base de tota la vida nacional, la qual es veu integrada per homes i dones alhora; d'aquí les reivindicacions feministes en exigir el dret a nomenar qui representi el seu pensar a les cambres legislatives.

Els partidaris d'aquesta tendència es pregunten si la llei que concedeix el vot a l'analfabet, pot negar a la dona el seu dret a votar, amb el pretext que no posseeix una cultura suficient per comprendre la transcendència d'acte semblant.

Digué que és remarcable com cada dia són més les nacions que concedeixen a la dona el dret al sufragi i també, en alguna d'elles, són portades al Parlament mercès a l'elecció popular.

Creu el conferenciant què, atés l'atrasament cultural d'avui, caldria concedir el dret a votar i a ésser elegit, només a aquelles dones que per la seva capacitat intel·lectual, mereixements, títols acadèmics, etc., se n'haguessin fet dignes.

—Estant la Federació de Cooperatives per a la construcció de Cases Barates de Catalunya i Balears compilant les dades a fi d'exposar concretament i cas per cas al Directori Militar els obstacles que l'expedienteig i lentitud dels centres oficials oposen a l'obra de l'edificació de cases, es prega a totes les Cooperatives federades que enviïn el més aviat possible les anotacions sol·licitades al domicili de la Federació (Canuda, 13, primer), a fi de poder enviar de seguida el Memorial de queixes.

—Amb assistència de 64 delegacions que representaven 114 sindicats i un total de 200 mil obrers, s'ha celebrat a Pamplona l'Assemblea de Sindicats lliures, adoptant-se les següents conclusions:

Primera. — Que l'actual organització social és injusta i ha de transformar-se.

Segona. — Que aquesta transformació ha de

consistir en la socialització progressiva de les fonts de producció, convertint-la en organització cooperativa.

Tercera. — Que per arribar a aquesta transformació es reclami de l'Estat la seva col·laboració legislativa oferint el lleial concurs dels sindicats a tots els governs.

Quarta. — Invitar al proletariat espanyol a ingressar en les files dels sindicats lliures.

Cinquena. — Respectar totes les creences religioses, ocupant-se solament del millorament econòmic.

Per aquest viatge, obrers catòlics...

—S'ha constituït a Madrid la Federació de Indústries Nacionals.

ESTRANGER

A Roma s'ha celebrat un Congrés cultural de la Premsa catòlica no diària, per tal de coordinar la seva acció i preparar la Setmana Social de 1924. Al Congrés hi assistiren les més altes personalitats del camp catòlic.

—Els estudiants ianquis diu que porten estalviats uns quaranta milions de dòlars. El mateix que els nostres...

—Segons diuen d'Anglaterra, el vot de les dones ha millorat els costums polítics i no ha perjudicat gens les familiars. Més val així.

—El govern italià ha restablert, a petició dels catòlics, algunes de les festes religioses abolides durant l'antic règime maçònic-lliberal.

—A Itàlia s'ha creat l'Orde de l'Estrella, del mèrit del Treball, per a recompensar la laboriositat, fidelitat i disciplina dels treballadors del camp. El nombre de cavallers d'aquesta nova orde serà limitat a cent.

Es aquesta la primera i única condecoració existent a Europa, que es destina a recompensar exclusivament el treball manual, realçant el valor, quasi sempre oblidat, de la fidelitat i tenacitat en el treball dels obrers que millor han contribuït, com a ciutadans d'un país, a la prosperitat general.

—En la propera primavera es celebrarà a Roma l'anunciada i important Conferència Internacional d'emigració.

El govern italià ha convocat amb aquest motiu la reunió de grups especials nomenats "de col·laboració", que seran integrats per representants dels organismes patronals i obrers i de les Institucions privades d'assistència, i als emigrants dels diversos països invitats a assistir a la Conferència i desitjosos d'aportar la seva contribució a l'estudi de les qüestions que seran examinades en la dita Conferència.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

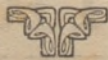
Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Llegiu i propagueu

Catalunya Social

*Es el periòdic de més
circulació de Catalunya*

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Un any 8 pessetes
Semestre 4

Surt els dissabtes

**IMPREMTA
EDITORIAL
I COMERCIAL**

ATENES A. G.

BARCELONA

Provença, 157 Telèf. 216 G.

LEGÍA

ETIQUETA DE
LEGÍA LIQUIDA
CASAMITJANA
FABRICANTE
LEGÍA LIQUIDA EXTRA
S. CASAMITJANA
FABRICANTE
Despacha a tot el país

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sense rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltices. Favoreix en ells el desenrotllament del sistema ossi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galletes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia** :: 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avis: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157

ACCIÓN POPULAR

Baja S. Pedro, 1. 3 y 5. Apartado 273.-Barcelona

Sr. D. Pablo Benach Sonet
Rambla Ntra. Sra., 19
Vil·franca del Panadés

15

Rt.